

Nio önskingar för Svenska kyrkan inför 2019

Att skriva önskelistor är enkelt, att infria dem är svårare. Att skriva en önskelista för Svenska kyrkan inför det nya året är därför kanske väl djärvt. Ändå har en sådan lista en poäng. Den anger såväl vad som behöver arbetas med och fokuseras på inom kyrkan som vad SPT vill främja med sina artiklar och ledare.

Hur skulle en möjlig önskelista för Svenska kyrkan kunna se ut? Och vem i Svenska kyrkan står som mottagare av önskelistan så att den kan börja förverkligas? Ärkebiskopen? Kyrkostyrelsen och Kyrkomötet? Biskopskollegiet? Prästerna? Lekfolket? Svaret är väl närmast, att alla som aktivt delar kyrkans liv står som mottagare, var och en utifrån sin position och sina möjligheter. Ansvaret vilar förvisso tyngre på dem som befinner sig i ansvarsställning än på dem som mest innehar det trogna kyrkbänksämbetet. Men gemensamt bär vi alla uppdraget att vara Kyrka.

Här kommer utan inbördes prioritering ett förslag från SPT på en önskelista:

- Att ny frimodighet i att bekänna Jesus Kristus som Herre och frälsare ska växa fram så att det kristocentriska i kyrkans tro får en förnyad tydlighet.

I inledningen till Andra avdelningen av Kyrkoordningen står det att församlingens grundläggande uppgift är »att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift».

SPT önskar att det syftet tas på allvar så att det blir en verklig prioritering för kyrkan på alla dess nivåer. Den genans för Kristus, som alltför ofta lyser igenom på officiella hemsidor och twitter, i uttalanden och i förkunnelsen, behöver brytas liksom ambivalensen inför att leda människor till en levande tro på Kristus.

- Att gudstjänstlivet ska fördjupas och förnyas.

Gudstjänstlivet har sedan decennier fört en tynande tillvaro i församlingarna. Orsakerna är många, alltifrån samhällsförändringar till att gudstjänsterna prioriterats alltför lågt. Som SPT visar under Pressklipp i detta nummer, så nämns i Kyrkostyrelsens skrivelse inför de kommande åren över huvud taget inte gudstjänsten som ett av delmålen för den första av tre målbilder, den som avser församlingslivet.

Gudstjänstlivet behöver prioriteras och förnyas, inte genom ett famlande efter nya liturgiska påhitt utan genom att förankras i allmänkyrklig tradition. Den pågående trivialiseringen av gudstjänsterna behöver ersättas av vördnad inför det heliga och en känsla inför mysteriet, inför det outgrundliga. Kyrkan firar primärt inte gudstjänst för att få folk att komma utan för att tillbe och möta Kristus i Ordet och sakramentet.

- Att ekumeniken ska få ett större genomslag på såväl lokal som nationell nivå.

2017 blev ett reformationsjubileets år som gav upphov till fem imperativ som de luthersk-evangeliska kyrkorna och den romersk-katolska kyrkan undertecknade. Samtidigt är det påtagligt att ekumeniska hänsyn endast i ringa grad tas inför t.ex. beslut som Kyrkomötet fattar. Ett exempel är beslutet om samkönade vigslar och den utredning som pågår om att villighet att viga samkönade par ska vara ett krav för prästvigning. Ett annat är den nya Kyrkohandboken som på flera punkter avviker från BEM-dokumentet (Baptism, Eucharist and Ministry, utgivet av Kyrkornas världsråd 1982).

- Att missionsperspektivet belyses såväl för det nationella som för det internationella arbetet så att mission som spridande av evangelium om Jesus blir prioriterad.

Lutherhjälpen blev Svenska kyrkans internationella arbete som sedan blev Act – Svenska kyrkan. Själva missionen har som en följd av förändringen blivit mer marginaliserad i den internationella verksamheten. Det svenska Act ingår i det globala nätverket Act Alliance som i sin beskrivning av uppdraget markant tonar ned missionen jämfört med det diakonala hjälparbetet. Ett namnbyte räcker inte, även uppdraget måste klargöras.

- Att undervisningen blir evangeliserande.

Av Kyrkostyrelsens redan refererade skrivelse framgår att undervisning är ett prioriterat område under de kommande åren. Årets kyrkomöte blir därför tematiskt om just undervisning. Men undervisningen förmedlar primärt kunskap, medan kyrkan främst är kallad att vittna om Kristus – till det martyri, vittnesbörd, som leder människor till tro på Herren Jesus Kristus.

- Att partipoliseringen upphör inom Svenska kyrkan.

Partipolitik tillhör inte kyrkans väsen utan motsäger det snarare. Redan Paulus visade på faran av detta, och då avsåg han inte ens den typ av partipolitik som präglar Svenska kyrkan på alla beslutsnivåer utan risken med att kyrkan höll sig mer till olika apostlar och personer än till Herren Jesus Kristus.

- Att Svenska kyrkan intar en plats i samhällsdebatten som ett barmhärtighetens tecken.

Kyrkan är redan i dag ofta en tydlig och angelägen röst till försvar för människovärde och de mest utsatta, för fred och klimat. Risken är att den rösten mer uppfattas som partipolitiskt präglad än som grundad i kyrkans skapelse- och människosyn och i den djupa barmhärtighet som möter i Kristi försoning. Kyrkan behöver tala både frimodigt till maktens folk och varsamt till de mest utsatta för att ge hopp.

- Att genomgripande organisatoriska förändringar börjar göras så att församlingslivet främjas.

Strukturutredningen Närhet och samverkan har på många håll fått allvarliga konsekvenser. I stället för närhet och samverkan blev resultatet i många av de stora pastoraten distans och styrning uppifrån. För ett levande församlingsliv, entusiasm och kreativitet krävs just närhet och samverkan med korta beslutsvägar och bemyndigande av det lokala.

- Att Svenska kyrkan på alla nivåer ser över sin kommunikation så att vad som kommuniceras är kristen tro med hela dess dogmatiska rikedom men på ett pedagogiskt omdömesgillt sätt.

Fadäserna från kommunikatörer och twittrare på Svenska kyrkans olika nätsidor har varit många. Flera inlägg har varit blasfemiska, andra banala på bekostnad av såväl det heliga som människors genuina längtan efter en autentisk röst. Det behövs en befrielse från den ängslan som syns i kommunikationen för att inte vara tillräckligt progressiv, korrekt och i tiden.

Ett barns önskelista kan vara hur lång som helst. Så även SPT:s. Annat hade kunnat tas upp, sådant som predikans reformation, den »levande» kyrkomusikens betydelse i gudstjänsten, den lokala diakonala uppgiften eller ett ökat engagemang för konfirmand- och ungdomsarbetet. För att nu nämna ytterligare något.

Utifrån sina förutsättningar vill SPT vara en tidskrift som inte bara sänder iväg en önskelista till andra utan själv bidrar till att den kan infrias.